

ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΝΑ ΜΟΛΕΣΚΗ

«Τα Ένοχα Τραγούδια»

ΕΙΧΑ σκοπό ν' αναφερθώ στο σημείωμά μου στην παραγωγή της Κύριας Σκηνής του ΘΟΚ «Αρσενικό και παλιά δανδέλα» του Τζ. Κάσελρινγκ, αλλά η πρεμιέρα της Πειραματικής Σκηνής μ' έκανε ν' αλλάξω θέμα.

Ομολογώ ότι ανακουφίστηκα, παρ' ότι τα δυσάρεστα απλώς αναβάλλονται.

Στην Πειραματική Σκηνή, λοιπόν, στον Άγιο Ανδρέα ανεβάζονται «Τα Ένοχα Τραγούδια». Ο Βασίλης Μαζωμένος υπογράφει το κείμενο, τη σκηνοθεσία και τη μουσική επιμέλεια της παράστασης, δηλαδή είναι ο κύριος «ένοχος». Το κείμενο αυτό γεννήθηκε από τα έργα του Φραντς Κάφκα. Το διήγημα «Η αποικία των τιμωρημένων» αποτέλεσε τον πυρήνα και πολλά καφκιανά μοτίβα το συμπλήρωσαν, σχηματίζοντας την ύλη από την οποία έπλασε ο Μαζωμένος ένα τόσο λειτουργικό θεατρικό σενάριο και ταυτόχρονα τόσο αποτελεσματικό δοκίμιο για τα υπαρξιακά πιστεύω και την ιδιόμορφη αισθητική του Κάφκα. Είναι πολύ ενδιαφέρον να παρατηρεί κανείς αυτή τη μετουσίωση του γνώριμου λογοτεχνικού υλικού σε σώμα θεατρικό, σε σκηνική μορφή, σε διαλογική φόρμα. Τα σωστά συλληφθέντα στοιχεία της καφκιανής εφιαλτικής πραγματικότητας περνούν από την προσωπική στάση/αντίληψη του συγγραφέα-σκηνοθέτη και ανασυνθέτονται με μέτρο και λογική. Αν αυτές οι δυο λέξεις, μέτρο και λογική, δεν χαρακτήριζαν το κάθε κεφάλαιο της συγγραφικής και της σκηνοθετικής δουλειάς του Μαζωμένου, «Τα Ένοχα Τραγούδια δεν θα είχαν αυτή την καθαρά καφκιανή «σκοτεινή διαύγεια».

Η μικρή διάρκειας παράσταση έχει αισθητική συνοχή σε όλες τις πτυχές της. Στο σκηνικό του ο Αντνης Παρτζίλης εκμεταλλεύεται τις δυνατότητες του χώρου της Αγοράς του Αγίου Ανδρέα και ικανοποιεί τις ανάγκες του κειμένου. Τοποθετεί την «αποικία των τιμωρημένων» εντός σιδερένιου κλουβιού, κάτι που επιδρά στο κοινό μη επιτρέποντας την απάθη και αμέτοχη παρακολούθηση. Η μηχανή της τιμωρίας φέρνει τους θεατές αντιμέτωπους με τον εφιάλτη του σωματικού πόνου και ταυτόχρονα επιβάλλει το μοτίβο της πνευματικής σταύρωσης του «ενόχου». Ενδιαφέρουσα η δουλειά της ενδυματολόγου Μελίτας Κούτα. Αποδίδει το γενικό στρατιωτικό στοιχείο και διαχωρίζει τους θύτες από τα θύματα.

Χρειάστηκε πλήρης στιλιστική εναρμόνιση μεταξύ των ηθοποιών, για να γίνει δυνατή η μεταφορά από το κείμενο στην παράσταση των απρόσωπων συμβολικών μορφών του Κάφκα: Οι γενικευμένες λειτουργικές στους καφκιανούς εφιάλτες φιγούρες των τιμωρών έπρεπε να μην αποκτήσουν «υπερβολική ταυτότητα» στη σκηνική τους μετάπλαση. Εδώ και αν ήταν απαραίτητα το μέτρο και η λογική που χαρακτηρίζουν τη σκηνοθετική манιέρα του Μαζωμένου, αλλά και η πείρα, η τεχνική και η ευφυΐα των Νίκου Χαράλαμπους και του Αντώνη Κατσαρή. Λι-

γότερα απαιτητικός ο ρόλος του Ανδρέα Βασιλείου, αλλά και η δική του σκηνική συμπερίληψη, μετρημένη και λογική. Εντυπωσιακή και ταυτόχρονα χωρίς περιττό τονισμό η παρουσία του «ενόχου» του Δημήτρη Κωνσταντίνου.

Πιστεύω ότι η ένταξη της κινησιολογικής γραμμής στο υποκριτικό σχέδιο της παράστασης απαιτούσε αυστηρό συντονισμό και συνάμα μεγάλη δημιουργική τόλμη. Τα δύο στοιχεία αποδείχτηκαν συμβατά μέσα στην ολότητα της παράστασης. Η Αριάννα Οικονόμου ως «Κ» υπηρέτησε την παράσταση δημιουργικά και διακριτικά και η «συνεργασία» της με τη φωνή του Κάφκα (Νεοκλής Νεοκλέους), ήταν από τα γόνιμα ευρήματα του Βασίλη Μαζωμένου.

«Τα ένοχα τραγούδια» είναι μια αληθινή πρωτότυπη παράσταση, που όμως δεν έσχει το άστατο βάδισμα μιας πειραματικής δουλειάς με αβέβαιο τελικό αποτέλεσμα. Η πορεία προς τον Κάφκα του Βασίλη Μαζωμένου προηγήθηκε της παράστασης του ΘΟΚ. Ίσως γι' αυτό η γνώση του υλικού, η συνειδητοποιημένη στοχοθέτηση στο αισθητικό επίπεδο, προσδίδουν στην παράσταση αυτοπεποίθηση. ●